

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura NIK w Bydgoszczy

LBY.410.001.01.2021

Mikołaj Bogdanowicz
Wojewoda Kujawsko-Pomorski
ul. Jagiellońska 3, 85-950 Bydgoszcz

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

P/21/001 Wykonanie budżetu państwa w 2020 r. w części 85/04 województwo kujawsko-pomorskie

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Bydgoszczy
ul. Wały Jagiellońskie 12, 85-950 Bydgoszcz
T +48 52 567 58 00, F +48 52 567 58 60
lby@nik.gov.pl

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Kujawsko-Pomorski Urząd Wojewódzki w Bydgoszczy ¹ ul. Jagiellońska 3, 85-950 Bydgoszcz
Kierownik jednostki kontrolowanej	Mikołaj Bogdanowicz, Wojewoda Kujawsko - Pomorski ² od 9 grudnia 2015 r.
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ³
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Bydgoszczy
Kontrolerzy	<ol style="list-style-type: none">1. Monika Kazimierczak, specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LBY/2/2021 z 7 stycznia 2021 r.2. Jolanta Szydłowska-Hęsiak, specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LBY/3/2021 z 7 stycznia 2021 r.3. Marcin Bigos, starszy inspektor kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LBY/4/2021 z 7 stycznia 2021 r.

(akta kontroli str. 1-8)

II. Cel i zakres kontroli

Cel kontroli	Celem kontroli było dokonanie oceny wykonania budżetu państwa na rok 2020, pod względem legalności, celowości, rzetelności i gospodarności działań podejmowanych przez dysponenta części budżetowej 85/04 województwo kujawsko-pomorskie oraz ocena wykonania planów finansowych jednostek finansowanych w ramach tej części budżetu państwa. Ocenie podlegały w szczególności:
Zakres kontroli	<ul style="list-style-type: none">– realizacja wydatków budżetu państwa i budżetu środków europejskich, w tym rzeczowe efekty uzyskane w wyniku realizacji zadań finansowanych ze środków publicznych;– sporządzenie rocznych sprawozdań budżetowych oraz sprawozdań za IV kwartał 2020 r. w zakresie operacji finansowych;– system kontroli zarządczej w zakresie prawidłowości sporządzania sprawozdań;– nadzór i kontrola sprawowane przez dysponenta części budżetu państwa w trybie art. 175 ust.1 i 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych⁴, w tym:<ol style="list-style-type: none">a) nadzór nad wykonaniem planów finansowych podległych jednostek;b) nadzór nad wykorzystaniem i rozliczeniem dotacji wypłaconych z budżetu państwa w części 85/04 województwo kujawsko-pomorskie. <p>Celem kontroli było dokonanie oceny wykonania planu finansowego na 2020 r. Kujawsko-Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego, pod względem legalności, celowości, rzetelności i gospodarności. Ocenie podlegały w szczególności:</p>

¹ Dalej: „KPUW” lub „Urząd”.

² Dalej: „Wojewoda”.

³ Dz. U. z 2020 r. poz. 1200, dalej: „ustawa o NIK”.

⁴ Dz. U. z 2021 r. poz. 305, dalej: „ufp”.

- realizacja wydatków budżetu państwa i budżetu środków europejskich, w tym rzeczowe efekty uzyskane w wyniku realizacji zadań finansowanych ze środków publicznych;
- sporządzenie rocznych sprawozdań budżetowych oraz sprawozdań za IV kwartał 2020 r. w zakresie operacji finansowych;
- system kontroli zarządczej w zakresie prawidłowości sporządzania sprawozdań.

Ponadto przeprowadzono analizę porównawczą danych ujętych w rocznym sprawozdaniu Rb-27 z wykonania planu dochodów budżetowych z wynikami roku ubiegłego oraz badanie skuteczności podejmowanych przez dysponenta działań windykacyjnych.

Podstawą sformułowania oceny wymienionych wyżej obszarów były ustalenia dokonane w wyniku następujących działań kontrolnych:

- analizy wykonania planu dochodów;
- szczegółowej kontroli prawidłowości i terminowości ustalenia wybranych należności oraz windykacji zaległości;
- analizy stanu należności pozostałych do zapłaty;
- analizy realizacji wydatków budżetu państwa i budżetu środków europejskich, w tym efektów uzyskanych w wyniku wydatkowania środków;
- kontroli prawidłowości zmian budżetu dokonywanych w części 85/04 w trakcie roku budżetowego;
- kontroli prawidłowości zmian wynikających z podziału rezerw celowych;
- kontroli prawidłowości dokonanych blokad;
- kontroli wykorzystania środków otrzymanych z rezerw budżetowych;
- szczegółowej analizy wybranej próby wydatków dysponenta III stopnia;
- analizy wybranych postępowań o udzielenie zamówienia publicznego;
- analizy przyznania, wykorzystania i rozliczenia wybranych dotacji;
- analizy stanu zobowiązań;
- analizy prawidłowości sporządzenia wybranych sprawozdań.

Opis ustaleń kontrolnych przedstawiono w części IV. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny częściowe kontrolowanej działalności.

III. Ocena ogólna⁵ kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie wykonanie budżetu państwa w 2020 r. w części 85/04 województwo kujawsko-pomorskie.

Uzasadnienie oceny ogólnej

Kontrola dochodów budżetu państwa w części 85/04 wykazała, że zostały one zrealizowane w kwotach wyższych od zaplanowanych na 2020 r. Stwierdzono, że podejmowane czynności windykacyjne były rzetelne i adekwatne do wielkości należności oraz służyły skutecznemu ich dochodzeniu.

W wyniku kontroli 18,5% wydatków budżetu państwa zrealizowanych w części 85/04 i 8% wydatków Urzędu stwierdzono, że zostały one poniesione z zachowaniem zasad gospodarowania środkami publicznymi określonych w ufp i aktach wykonawczych.

Nie stwierdzono niecelowego i niegospodarnego wydatkowania środków publicznych. Wojewoda rzetelnie, zgodnie z art. 175 ust. 1 i 2 ufp, sprawował nadzór i kontrolę nad wykonywaniem budżetu w części 85/04.

⁵ W kontroli wykonania budżetu państwa w 2020 r. Najwyższa Izba Kontroli stosuje następujące oceny: pozytywna i negatywna. W przypadku gdy nie zostały spełnione kryteria ani dla oceny pozytywnej ani dla negatywnej stosuje się ocenę w formie opisowej.

Mimo stwierdzonej nieprawidłowości w zakresie poprawności merytorycznej rocznego jednostkowego sprawozdania Rb-27, Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie opiniuje sporządzone przez dysponenta części 85/04 oraz Urząd sprawozdania budżetowe za rok 2020 i w zakresie operacji finansowych za IV kwartał 2020 r.

Pozostałe stwierdzone nieprawidłowości dotyczyły:

- nieuwjęcia w księgach rachunkowych Urzędu dochodów budżetu państwa z tytułu zwrotu kosztów postępowania przed Wojewódzką Komisją do Spraw Orzekania o Zdarzeniach Medycznych⁶, w łącznej wysokości 2,8 tys. zł,
- niepoinformowania Ministra Finansów o blokadach planowanych wydatków budżetowych w kwocie łącznej 2 904,3 tys. zł,
- opóźnienia w zablokowaniu niewykorzystanych środków na realizację zadania w kwocie 200,0 tys. zł,
- nieuwjęcia w ewidencji pozabilansowej środków trwałych przejętych przez Wojewodę a użytkowanych wcześniej przez Metron – Investment Sp. z o.o. w Toruniu.

Skala tych nieprawidłowości nie miała wpływu na kontrolowaną działalność i nie spowodowała obniżenia pozytywnej oceny wykonania budżetu państwa w części 85/04.

IV. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny cząstkowej⁷ kontrolowanej działalności

OBSZAR

1. Dochody budżetowe – windykacja należności

Opis stanu faktycznego

W ustawie budżetowej na rok 2020 z dnia 14 lutego 2020 r.⁸ dochody budżetu państwa w części 85/04 zostały ustalone w wysokości 90 003,0 tys. zł. Zrealizowano je w kwocie 111 552,6 tys. zł, co stanowiło 123,9% kwoty zaplanowanej i 80,8% dochodów osiągniętych w 2019 r. (138 080,9 tys. zł).

Wyższa od planowanej realizacja dochodów wynikała przede wszystkim z wyższych o 2 988,4 tys. zł dochodów budżetu państwa związanych z realizacją zadań zleczanych jednostkom samorządu terytorialnego⁹ (§ 2350) w zakresie świadczeń rodzinnych i usług opiekuńczych. Ponadto w planie dochodów nie uwzględniono osiągniętych w 2020 r. dochodów z tytułu odsetek od świadczeń rodzinnych w kwocie 15 965,7 tys. zł, a także wpływów ze zwrotów dotacji oraz płatności od świadczeń wychowawczych i świadczeń rodzinnych w kwocie 2 806,2 tys. zł.

(akta kontroli str. 127-138, 158-169, 194-206, 620-631)

Głównymi źródłami dochodów budżetowych (stanowiącymi 89,9% wartości ogółem) były:

- dochody budżetu państwa związane z realizacją zadań zleczanych jst (§ 2350) w kwocie 56 860,4 tys. zł (51,0%), w tym 43 953,3 tys. zł z tytułu gospodarowania przez jst gruntami i nieruchomościami Skarbu Państwa (rozd. 70005);
- wpływy z różnych opłat (§ 0690) w kwocie 21 185,5 tys. zł (19,0%), w tym 15 731,2 tys. zł z tytułu opłat pobieranych przez powiatowe inspekcje weterynaryjne (rozd. 01034);

⁶ Dalej: „Wojewódzka Komisja”.

⁷ Oceny cząstkowe to oceny działalności w poszczególnych obszarach badań kontrolnych. Ocena cząstkowa może być sformułowana jako ocena pozytywna, ocena negatywna albo ocena w formie opisowej.

⁸ Dz. U. poz. 571, ze zm., dalej: „ustawa budżetowa”.

⁹ Dalej: „jst”.

- wpływy z pozostałych odsetek (§ 0920) w kwocie 15 965,7 tys. zł (14,3%) z tytułu odsetek od świadczeń rodzinnych, świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego (rozd. 85502);
- wpływy z opłat paszportowych oraz pozostałych opłat konsularnych (§ 0930) w kwocie 3 262,4 tys. zł (2,9% w rozdz. 75011);
- wpływy z usług (§ 0830) w kwocie 3 041,8 tys. zł (2,7%) z tytułu usług realizowanych przez inspekcję sanitarną (rozd. 85132).

(akta kontroli str. 127-138, 194-206)

Na koniec 2020 r. w części 85/04 wystąpiły należności pozostałe do zapłaty w kwocie 962 264,2 tys. zł, w tym zaległości netto 944 240,3 tys. zł. W porównaniu do 2019 r. należności ogółem były wyższe o 42 676,1 tys. zł, tj. o 4,6%, a zaległości netto wyższe o 45 081,4 tys. zł, tj. o 5%. Wzrost ten wynikał przede wszystkim ze zwiększenia należności pozostałych do zapłaty z tytułu świadczeń rodzinnych, świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego (rozd. 85502). Należności z tego tytułu, wynoszące 921 885,2 tys. zł, stanowiły 95,8% wszystkich należności ogółem.

(akta kontroli str. 142-147, 158-169, 194-206, 446-447)

Dochody KPUW (jako obsługującego dysponenta III stopnia) w 2020 r. wyniosły 8 049,4 tys. zł i stanowiły 94,4% planu oraz 56,6% dochodów zrealizowanych w 2019 r. (14 221,2 tys. zł). Najwyższe dochody uzyskano z tytułu: wpływów z różnych opłat (§ 0690) – 3 460,6 tys. zł (43% dochodów) i wpływów z opłat paszportowych oraz pozostałych opłat konsularnych (§ 0930) – 3 262,4 tys. zł (40,5% dochodów). Niższe od przewidywanego wykonanie planu dochodów wynikało m.in. z mniejszych wpływów w § 0930 z tytułu opłat paszportowych oraz pozostałych opłat konsularnych, w § 0580 w związku z mniejszą liczbą kar nałożonych za odstrzał dzików oraz w § 0570 z powodu niespłacenia w 2020 r. przez zobowiązanych części nałożonych kar budowlanych. Dochody KPUW stanowiły 7,2% dochodów ogółem części 85/04 budżetu państwa.

(akta kontroli str. 139-141, 221-224, 239-242, 384-385)

Na koniec 2020 r. w Urzędzie wystąpiły należności pozostałe do zapłaty w kwocie 5 191,0 tys. zł (w tym zaległości netto 3 959,4 tys. zł), z których 31,8% (1 650,3 tys. zł) dotyczyło wpływów z pozostałych odsetek (§ 0920), a 28,9% (1 501,8 tys. zł) wpływów z różnych opłat (§ 0690). W porównaniu do 2019 r. należności ogółem były wyższe o 283,7 tys. zł, tj. 5,8%, natomiast zaległości netto niższe o 192,9 tys. zł, tj. 4,6%.

(akta kontroli str. 148-149, 221-224, 239-242, 386-387)

Czynności podejmowane przez jednostkę kontrolowaną dla odzyskania należności były rzetelne i adekwatne do wielkości należności¹⁰. Szczegółowe badanie dokumentacji pięciu dłużników zalegających z płatnościami na łączną kwotę 60,0 tys. zł¹¹ (2% zaległości z tytułu dochodów budżetowych Urzędu) wykazało, że w sprawach tych prowadzono systematyczną kontrolę terminowości zapłaty

¹⁰ W Urzędzie nie opracowano procedury przekazywania dokumentów i dochodzenia należności. Obieg dokumentów i informacji dotyczących należności odbywał się zgodnie z instrukcją kancelaryjną i ogólnymi zasadami wynikającymi z obiegu dokumentów.

¹¹ Wynikającą z nałożonych przez Wojewodę grzywnien w celu przymuszenia, kary pieniężnej za niezaprzestanie prowadzenia placówki zapewniającej całodobową opiekę osobom niepełnosprawnym, przewlekle chorym lub osobom w podeszłym wieku, opłaty legalizacyjnej ustalonej przez organy nadzoru budowlanego z tytułu samowolnej zmiany sposobu użytkowania budynków gospodarczych oraz kosztów wydalenia cudzoziemca z terytorium RP.

należności¹². W ramach czynności windykacyjnych wobec dłużników podejmowano działania przewidziane przepisami rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 30 grudnia 2015 r. w sprawie postępowania wierzycieli należności pieniężnych¹³, zastąpionego rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 23 lipca 2020 r. w sprawie postępowania wierzycieli należności pieniężnych¹⁴, obejmujące m.in. wysyłanie upomnień i wezwań do zapłaty oraz sporządzanie tytułów wykonawczych i kierowanie spraw do egzekucji. Czynności windykacyjne dokonywane były niezwłocznie, a ewentualne przerwy między nimi obiektywnie uzasadnione. Dokumentowano poszczególne czynności oraz monitorowano działania egzekucyjne i ich skuteczność.

W 2020 r. w kontrolowanej jednostce nie wystąpiły należności, które uległy przedawnieniu¹⁵. W 2020 r. z ksiąg rachunkowych Urzędu w zakresie dysponenta trzeciego stopnia nie spisano żadnych należności.

(akta kontroli str. 277-291, 295-316, 319-321, 358)

W kontrolowanym okresie udzielano ulg w postaci umorzenia w całości lub w części oraz rozłożenia na raty należności pieniężnych¹⁶. W Urzędzie nie opracowano procedury umarzania, odraczania lub rozkładania na raty należności pieniężnych. Postępowania administracyjne w tym zakresie prowadzone były na podstawie właściwych ustaw i rozporządzeń.

Badanie ośmiu postępowań¹⁷, w wyniku których przyznano ulgi w spłacie należności o charakterze publicznoprawnym na łączną kwotę 300,0 tys. zł (73,2% należności umorzonych lub rozłożonych na raty) wykazało, że podejmując decyzje ustalano stan faktyczny i wyjaśniano wszystkie okoliczności sprawy, w szczególności sytuację finansową i majątkową zobowiązanych oraz możliwość wyegzekwowania należności. We wszystkich badanych sprawach wystąpiły przesłanki uzasadniające udzielenie ulg¹⁸ określone w art. 56, 57 lub 64 ufp. Postępowania prowadzono z zachowaniem terminów i zasad określonych w ustawie z dnia 14 czerwca 1960 r. - Kodeks postępowania administracyjnego¹⁹, a rozłożenie na raty i umorzenie ww. należności prawidłowo ujęto w księgach rachunkowych.

W 2020 r. w kontrolowanej jednostce nie wystąpiły przypadki zawarcia ugody w sprawie spornej należności cywilnoprawnej.

(akta kontroli str. 278, 320-324, 328-332, 357)

W wyniku ustaleń poprzedniej kontroli wykonania budżetu państwa w części 85/04, przeprowadzonej przez NIK za 2019 r., sformułowano wnioski pokontrolne, które w obszarze dochodów dotyczyły: terminowego wystawiania upomnień w prowadzonych postępowaniach egzekucyjnych i określenia zasad przekazywania informacji o należnościach z tytułu kosztów postępowania orzeczonych przez Wojewódzką Komisję.

¹² Terminowość zapłaty kontrolowała komórka ds. windykacji na podstawie dokumentów otrzymywanych od komórki ds. księgowości. Brak dokumentów wpłaty skutkował podjęciem czynności w celu wyegzekwowania należności.

¹³ Dz. U. z 2017 r. poz. 1483, uchylony z dniem 30 lipca 2020 r.

¹⁴ Dz. U. poz. 1294.

¹⁵ W celu uniknięcia przedawnień należności Skarbu Państwa, pracownicy Oddziału Wierzytelności oraz Wydziału Nadzoru i Kontroli podejmowali działania mające na celu przerwanie biegu terminu przedawnień (m. in. podejmowane były próby ustalenia majątku i egzekucji zobowiązań, a także działania zapobiegawcze, które zawieszały bieg terminu przedawnienia).

¹⁶ W 2020 r. wydano sześć decyzji o umorzeniu należności (cztery należności umorzono w całości oraz dwie w części). Łączna kwota umorzonych należności wyniosła 234,2 tys. zł. Najwyższa kwota umorzenia wyniosła 50,0 tys. zł, zaś najniższa 24,2 tys. zł. Ponadto wydano 10 decyzji o rozłożeniu należności na raty. W zaleźności od możliwości finansowych wnioskodawców harmonogram spłaty należności obejmował od 20 do 250 rat w wysokości od 20,0 zł do 625,0 zł miesięcznie plus opłaty prolongacyjne. Łączna kwota należności rozłożonych na raty wyniosła 175,5 tys. zł.

¹⁷ Czterech, w wyniku których umorzono należności w kwocie 180,0 tys. zł oraz czterech w wyniku których rozłożono na raty należności w kwocie 120,0 tys. zł.

¹⁸ Przesłankami udzielenia ulgi w formie umorzenia należności w całości lub części była trudna sytuacja materialna, korzystanie ze środków pomocy społecznej lub pomocy finansowej członków najbliższej rodziny, brak majątku ruchomego lub nieruchomości, podeszły wiek wnioskodawcy oraz zły stan zdrowia wnioskodawcy lub członka jego rodziny.

¹⁹ Dz. U. z 2020 r. poz. 256, ze zm.

W trakcie kontroli nie stwierdzono przypadków nieterminowego wystawiania przedmiotowych upomnień. Ustalono natomiast, że mimo określenia w Regulaminie Wojewódzkiej Komisji²⁰ zasad obiegu dokumentów i informacji dotyczących należności z tytułu kosztów postępowania orzeczonych przez Wojewódzką Komisję, dokumenty te²¹ w 2020 r. nie były przekazywane przez sekretariat Wojewódzkiej Komisji²² do komórki do spraw księgowości Urzędu. Dyrektor Wydziału Zdrowia wyjaśniła, że nie otrzymała stosownych zarządzeń od Przewodniczących Składów Orzekających, mimo występowania z pismami w tej sprawie do Przewodniczącej Komisji, która w odpowiedzi wskazała, że poinformowała Przewodniczących Składów Orzekających o konieczności przekazywania przedmiotowych zarządzeń do Biura Finansowo-Inwestycyjnego²³. Podała, że w związku ze złożeniem rezygnacji Przewodniczącej z pełnienia tej funkcji zwróci się do Zastępców Przewodniczącego o pilne ich uzupełnienie.

(akta kontroli str. 296-297, 334, 339-354, 365-373)

W księgach rachunkowych Urzędu ujmowano należności z tytułu kosztów postępowania przed Wojewódzką Komisją, w tym o kosztach opinii lekarza specjalisty lub konsultanta. Wpływy z tego tytułu w 2020 r. wyniosły 2,9 tys. zł²⁴. Na podstawie pobranego od Przewodniczącej Wojewódzkiej Komisji zestawienia orzeczonych w 2020 r. kosztów postępowania ustalono, że w księgach rachunkowych Urzędu nie zostały ujęte wszystkie należności z powyższego tytułu, co szczegółowo opisano w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli str. 358, 402, 409-428)

Brak dokumentów będących podstawą ujęcia w księgach rachunkowych Urzędu należności z tytułu kosztów postępowania przed Wojewódzką Komisją orzeczonych w 2020 r., skutkowało nieprzypisaniem wszystkich należności i niewykazaniem zarówno w księgach rachunkowych, jak i w sprawozdaniu Rb-27 należności pozostałych do zapłaty na koniec 2020 r. w wysokości 2,8 tys. zł wynikających z dziewięciu orzeczeń²⁵.

(akta kontroli str. 421-425, 429-433)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następującą nieprawidłowość:

W księgach rachunkowych Urzędu nie ujęto dochodów budżetu państwa z tytułu zwrotu kosztów postępowania przed Wojewódzką Komisją w łącznej wysokości 2,8 tys. zł, co stanowiło naruszenie art. 20 ust. 1 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości²⁶. W konsekwencji w rocznym sprawozdaniu Rb-27 nie wykazano należności pozostałych do zapłaty w wysokości 2,8 tys. zł. Przyczyną powyższego był brak przekazania przez Wojewódzką Komisję do Oddziału Księgowości stosownych dokumentów umożliwiających bieżące ujmowanie należności w księgach rachunkowych. Nieprzekazanie informacji o orzeczonych

²⁰ Regulamin Wojewódzkiej Komisji z 30 czerwca 2020 r. wszedł w życie 1 lipca 2020 r.

²¹ Odpisy zarządzeń Przewodniczących składów orzekających o należnościach z tytułu kosztów postępowania, w tym o kosztach opinii lekarza specjalisty lub konsultanta, ze wskazaniem, która ze stron została nimi obciążona, orzeczonych kosztach postępowania, które stanowią dochód budżetu państwa.

²² Obsługę Wojewódzkiej Komisji zapewnia Wydział Zdrowia Urzędu.

²³ Dalej: „BFI”.

²⁴ Dochody z tego tytułu ujmowane były na koncie 130 – rachunek bieżący dochodów budżetowych oraz 720 – przychody z tytułu dochodów budżetowych, w rozdziale 85195, § 0940 - wpływy z rozliczeń/zwrotów z lat ubiegłych.

²⁵ Nr 52/PR/201 z 12 marca 2020 r. w wysokości 650 zł, nr 12/PR/2019 z 12 marca 2020 r. w wysokości 200 zł, nr 44/PR/2019 z 30 lipca 2020 r. w wysokości 200 zł, nr 23/PR/2019 z 13 sierpnia 2020 r. w wysokości 200 zł, nr 37/PR/2019 z 18 sierpnia 2020 r. w wysokości 200 zł, nr 21/2019 z 1 września 2020 r. w wysokości 360 zł, nr 18/PR/2019 z 8 września 2020 r. w wysokości 200 zł, nr 38/PR/2019 w wysokości 200 zł i nr 60/PR/2018 z 22 września 2020 r. w wysokości 560 zł.

²⁶ Dz.U. z 2021 r. poz. 217 ze zm.

kosztach mogło też uniemożliwić dochodzenie należności w przypadku ich nieuiszczenia przez zobowiązanych.

(akta kontroli str. 409-419, 421-425, 429-433)

Dyrektor Biura Finansowo-Inwestycyjnego²⁷ wyjaśniła, że przypis tych należności dokonywany był na podstawie wyciągu bankowego w dniu wpływu środków na rachunek. Potwierdziła również, że w 2020 r. do BFI nie wpłynęły żadne odpisy zarządzeń Przewodniczących składów Orzekających Wojewódzkiej Komisji o należnościach z tytułu kosztów postępowania, ani też inne dokumenty dotyczące wszystkich orzeczonych kosztów postępowania celem bieżącego ujmowania należności z tego tytułu w księgach rachunkowych. Dodała, że w od lutego 2021 r. przedmiotowe dokumenty są przekazywane do BFI.

(akta kontroli str. 400, 402)

**OCENA
CZĄSTKOWA**

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie wykonanie budżetu państwa w 2020 r. przez kontrolowaną jednostkę w zakresie dochodzenia należności.

Na podstawie badanych prób nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie prowadzenia windykacji, a także umarzania i rozkładania należności na raty. W Urzędzie na bieżąco prowadzono kontrolę terminowości zapłaty należności. W przypadku braku wpłaty niezwłocznie wzywano dłużników do uregulowania zaległości, a następnie podejmowano czynności zmierzające do wszczęcia postępowań egzekucyjnych. Stwierdzona nieprawidłowość nie wpłynęła na ocenę kontrolowanego obszaru.

OBSZAR

2. Wydatki

2.1 Wydatki budżetu państwa

**Opis stanu
faktycznego**

2.1.1. W 2020 r. wydatki w części 85/04²⁸ wyniosły 4 437 903,1 tys. zł, co stanowiło 111,3% planu określonego w ustawie budżetowej (3 988 024,0 tys. zł) i 98,9% planu po zmianach (4 485 416,9 tys. zł). W porównaniu do 2019 r. wydatki były wyższe o 598 646,5 tys. zł, tj. o 15,6%. Główną przyczyną zwiększenia wydatków w części 85/04 był wzrost wydatków na świadczenia wychowawcze, rodzinne i z funduszu alimentacyjnego oraz na ochronę zdrowia (w tym szpitale, Inspekcję Sanitarną i ratownictwo medyczne).

W 2020 r. środkami budżetowymi sfinansowano głównie (97,4% wydatków części) zadania z zakresu:

- rodziny (69,2% w dz. 855), na którą wydatkowano 3 069 996,9 tys. zł (99,6% planu po zmianach), z czego 2 118 348,0 tys. zł przeznaczono na wypłatę świadczeń wychowawczych (rozdz. 85501), a 831 141,0 tys. zł na wypłatę świadczeń rodzinnych i z funduszu alimentacyjnego (rozdz. 85502);
- pomocy społecznej (7,4% w dz. 852), na którą wydatkowano 329 829,5 tys. zł (96,8 % planu po zmianach), z czego 64 317,4 tys. zł wydatkowano na zasiłki okresowe, celowe i pomoc w naturze oraz składki na ubezpieczenie emerytalne i rentowe (rozdz. 85214), 56 972,9 tys. zł na zasiłki stałe (rozdz. 85216) oraz 55 125,6 tys. zł na domy pomocy społecznej (rozdz. 85202);
- ochrony zdrowia (7,0% w dz. 851), na którą wydatkowano 310 968,7 tys. zł (98,0% planu po zmianach), z czego 148 485,0 tys. zł wydatkowano na ratownictwo medyczne (rozdz. 85141), 91 745,7 tys. zł na Inspekcję Sanitarną (rozdz. 85132), 48 067,7 tys. zł na składki na ubezpieczenie zdrowotne oraz

²⁷ Dalej: „BFI”.

²⁸ Wraz z wydatkami niewygasającymi.

świadczenia dla osób nieobjętych obowiązkiem ubezpieczenia zdrowotnego (rozdz. 85156);

- bezpieczeństwa publicznego (4,4% w dz. 754), na które wydatkowano 196 517,8 tys. zł (99,5% planu po zmianach), z czego 172 698,6 tys. zł na komendy powiatowe Państwowej Straży Pożarnej (rozdz. 75411);
- rolnictwa i łowiectwa (4,2% w dz. 010), na które wydatkowano 184 349,7 tys. zł (98,5% planu po zmianach), z czego 92 997,9 tys. zł na zwrot części podatku akcyzowego zawartego w cenie oleju napędowego wykorzystywanego do produkcji rolnej (§ 2010 w rozdz. 01095), a 37 542,1 tys. zł na powiatowe inspektoraty weterynarii (rozdz. 01034);
- oświaty i wychowania (2,5% w dz. 801), na którą wydatkowano 110 195,1 tys. zł (98,8% planu po zmianach), z czego 59 098,0 tys. zł wykorzystano na przedszkola (rozdz. 80104);
- administracji publicznej (2% w dz. 750), na którą wydatkowano 88 408,8 tys. zł (98,8% planu po zmianach), w tym 81 626,0 tys. zł wydatkowano na urzędy wojewódzkie (w rozdz. 75011);
- transportu i łączności (0,7% w dz. 600), na który wydatkowano 29 844,5 tys. zł (78,9% planu po zmianach), w tym 22 915,4 tys. zł wydatkowano na krajowe pasażerskie przewozy autobusowe (rozdz. 60003).

(akta kontroli str. 665-689, 713-751, 829-861)

Zaplanowane w ustawie budżetowej wydatki zostały zwiększone w trakcie roku *per saldo* o 497 392,9 tys. zł, tj. o 12,5%, z tego zwiększone o: 500 460,5 tys. zł z tytułu rezerw celowych²⁹, 12 441,0 tys. zł w ramach przeniesienia z części 42 Sprawy wewnętrzne, 5 352,0 tys. zł z rezerwy ogólnej oraz zmniejszone o 20 860,6 tys. zł w ramach rozdysponowania blokad środków budżetowych.

Dotacje zwiększone zostały o 387 660,0 tys. zł, świadczenia na rzecz osób fizycznych o 1 937,6 tys. zł, wydatki bieżące o 60 498,3 tys. zł, a wydatki majątkowe o 47 297,0 tys. zł.

Wydatki były niższe od planowanych o 47 513,8 tys. zł, co stanowiło 1,1% planu po zmianach, m.in. na skutek niewykorzystania środków na dopłaty do ustawowych ulgowych przejazdów w komunikacji autobusowej, związanego z ograniczeniami w transporcie spowodowanych pandemią SARS-CoV-2, niskiego zainteresowania seniorów programem *Wspieraj Seniora* mającym na celu udzielanie pomocy w czynnościach dnia codziennego. Niższe wykonanie wynikało także z zaplanowania wydatków na wypłatę świadczeń wychowawczych w ramach koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego, które nie zostały przyznane do końca roku oraz z niższych wydatków na tworzenie i funkcjonowanie żłobków.

(akta kontroli str. 690-691, 695-701, 713-751, 944)

Wojewoda na podstawie art. 11 ust. 1 ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych³⁰, wydał 10 poleceń jednostkom samorządu terytorialnego, z tego dwa polecenia skutkujące przekazaniem dotacji na realizację zadań z zakresu administracji rządowej w kwocie 3 172,5 tys. zł³¹ oraz osiem poleceń regenerujących kosztów³².

²⁹ W tym kwota 58 189,7 tys. zł z przeznaczeniem na przeciwdziałanie pandemii COVID-19.

³⁰ Dz. U. poz. 1842, ze zm., dalej: „ustawa o COVID-19”.

³¹ Na refundację wydatków poniesionych przez gminy i powiaty na organizację kwarantanny zbiorowej.

³² W sprawie m.in. czasowego zawieszenia działalności placówek wsparcia dziennego, centrów i klubów integracji społecznej, dziennych domów i klubów seniora, środowiskowych domów samopomocy, warsztatów terapii zajęciowej, żłobków i klubów

(akta kontroli str. 468-523)

Wojewoda nie zawierał z przedsiębiorcami umów, o których mowa w art. 11 ust. 3 (do 17 kwietnia 2020 r.) i art. 11 ust. 6 (od 18 kwietnia 2020 r.) ustawy o COVID-19. Nie wystąpiły także przypadki odmowy zawarcia umów, o których mowa odpowiednio w art. 11 ust. 5 i art. 11 ust. 8 ww. ustawy.

Prezes Rady Ministrów nie wydał polecenia Wojewodzie³³ dotyczącego wpłaty środków na Fundusz Przeciwdziałania COVID-19.

(akta kontroli str. 468-470)

Badaniem w zakresie prawidłowości wydatkowania środków z rezerw celowych³⁴ objęto osiem decyzji zwiększających plan wydatków³⁵ o łączną kwotę 100 738,9 tys. zł, tj. 20,3% środków, które zwiększyły wydatki części. Wnioskowanie o środki z rezerw wynikało z faktycznych potrzeb i było celowe, a kwoty zostały wykorzystane zgodnie z przeznaczeniem. Po otrzymaniu ww. decyzji zwiększających plan wydatków wprowadzano odpowiednio zmiany w planie finansowym jednostki. Środkami z rezerw celowych (poz. 4³⁶, 7³⁷, 8³⁸, 34³⁹, 68⁴⁰, 73⁴¹) dofinansowano m.in. zadania, na skutek których:

- zorganizowano i zabezpieczono finansowanie miejsc kwarantanny zbiorowej w województwie kujawsko-pomorskim⁴² w związku z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19 – kwarantanną zbiorową objęto 3 405 osób;
- zabezpieczono funkcjonowanie 19 zespołów wymazowych świadczących usługi w zakresie poboru i transportu próbek wymazowych związanych z COVID-19;
- pracownicy 45 domów pomocy społecznej otrzymali dodatkowe wynagrodzenia, w związku ze wzmożonymi potrzebami tych placówek w czasie trwania epidemii wirusa SARS-CoV-2;
- podwyższono wynagrodzenia dla 695 etatów pracowników wykonujących zawód medyczny zatrudnionych w stacjach sanitarno-epidemiologicznych;
- obniżono koszty produkcji rolnej na 911 729 tys. ha w 144 gminach;
- przyznano 1 279,8 tys. zasiłków rodzinnych, 817,3 tys. świadczeń opiekuńczych i rodzicielskich, 189,2 tys. świadczeń z funduszu alimentacyjnego, 9,3 tys. zasiłków dla opiekuna.

dziecięcych; zapewnienia współpracy jednostek organizacyjnych pomocy społecznej z Policją w zakresie wymiany informacji o osobach objętych kwarantanną; podjęcia działań m.in. przez specjalistyczne ośrodki wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie, domy dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży, ośrodki interwencji kryzysowej itp., mające na celu przygotowanie miejsc i personelu na potencjalne przypadki pojawienia się osób chorych lub z podejrzeniem zachorowania, koordynację współpracy służb patrolujących z właściwymi jednostkami organizacyjnymi pomocy społecznej oraz stacjami sanitarno-epidemiologicznymi.

³³ Na podstawie art. 69 ust. 2 ustawy z dnia 31 marca 2020 r. o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 568, ze zm.).

³⁴ Poz. 4, 7, 8, 34, 68, 73.

³⁵ W rozdziałach: 75011, 75421, 85111, 85132, 85141 (poz. 4), 01095 (poz. 7), 85132 (poz. 8), 65502 (poz. 34) 85132 (poz. 68), 85202 (poz. 73).

³⁶ Przeciwdziałanie i usuwanie skutków klęsk żywiołowych, w tym 40 mln na dofinansowanie zakupu pojazdów ratowniczo-gaśniczych dla jednostek ochotniczych straży pożarnych.

³⁷ Dopłaty do paliwa rolniczego.

³⁸ Rezerwa na realizację projektów współfinansowanych z udziałem środków pochodzących z budżetu UE oraz ze środków pomocy bezzwrotnej, rozliczenia programów i projektów finansowanych z udziałem tych środków, a także rozliczenia z budżetem ogólnym Unii Europejskiej.

³⁹ Środki na realizację ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2020 r., poz. 111, ze zm.), ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz. U. z 2020 r., poz. 808, ze zm.), ustawy z dnia 4 listopada 2014 r. o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów (Dz. U. z 2020 r., poz. 1297) oraz na opłacenie składki emerytalnej i rentowej z ubezpieczenia społecznego, a także na opłacenie składki na ubezpieczenie zdrowotne za osoby pobierające niektóre świadczenia rodzinne i zasiłki dla opiekunów i na realizację art. 10 ustawy z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” (Dz. U. z 2020 r., poz. 1329).

⁴⁰ Środki na zadania w obszarze zdrowia.

⁴¹ Przeciwdziałanie COVID-19.

⁴² Dalej: „województwo”.

(akta kontroli str. 911-945, 970-1197)

Badaniem w zakresie prawidłowości przeniesień środków z rezerwy ogólnej objęto dwie decyzje zwiększające plan wydatków⁴³ na łączną kwotę 1 800,0 tys. zł (33,6% planu po zmianach). Zapotrzebowanie na środki było celowe, a kwoty zostały wykorzystane zgodnie z przeznaczeniem na dofinansowanie zadań wskazanych w decyzjach na łączną kwotę 1 776,7 tys. zł.

(akta kontroli str. 909-910, 1200-1255)

W 2020 r. Wojewoda siedmioma decyzjami dokonał blokady wydatków w trybie art. 177 ufp na łączną kwotę 24 825,5 tys. zł, z tego kwota 2 565,0 tys. zł stanowiła blokadę poprzedzoną decyzją Prezesa Rady Ministrów⁴⁴ o zablokowaniu planowanych wydatków budżetu państwa na 2020 r., oznaczającą obowiązujący do końca roku zakaz dysponowania określonymi środkami⁴⁵.

Największe pod względem kwoty wydatki objęte blokadą dotyczyły:

- 6 700,0 tys. zł (rozdział 60003) nadmiaru środków na dopłaty do ustawowych ulgowych przejazdów w komunikacji autobusowej oraz rekompensaty z tytułu utraconych przychodów w związku ze stosowaniem ustawowych uprawnień do ulgowych przejazdów;
- 3 494,7 tys. zł (rozdz. 85228) nadmiaru środków na specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi, w związku ze wstrzymaniem lub ograniczeniem tych usług na skutek sytuacji epidemiologicznej wywołanej pandemią COVID-19;
- 2 520,4 tys. zł (rozdz. 75011) nadmiaru środków na realizację zadań w zakresie akt stanu cywilnego, ewidencji ludności, dowodów osobistych, w związku z mniejszą liczbą czynności zrealizowanych w stosunku do planowanych na początku roku budżetowego.

(akta kontroli str. 1256-1274)

Badaniem szczegółowym objęto dwie decyzje blokujące wydatki na łączną kwotę 2 998,4 tys. zł, wydane 30 i 31 grudnia 2020 r.⁴⁶ Stwierdzono, że o blokadach środków z ww. decyzji w kwocie 2 904,3 tys. zł⁴⁷ nie powiadomiono Ministra Finansów. W przypadku blokady dokonanej 31 grudnia 2020 r., dotyczącej kwoty 200,0 tys. zł nie dochowano należytej staranności w zgłoszeniu niewykorzystanych środków.

(akta kontroli str. 1275-1315, 1325-1330, 1346-1357)

W 2020 r. w części 85/04 wystąpiło 14 wydatków niewygasających w wysokości łącznej 15 470,0 tys. zł⁴⁸, z tego kwota 12 030,4 tys. zł (77,8%) dotyczyła wydatków ujętych w ustawie z dnia 28 października 2020 r. o zmianie ustawy budżetowej na rok 2020⁴⁹, z przeznaczeniem na realizację zadań remontowych w komendach

⁴³ W rozdz. 01095 na kwotę 44,0 tys. zł z przeznaczeniem na dofinansowane dostawy i montażu automatycznej stacji meteorologicznej, rozdz. 40002 na kwotę 500,0 tys. zł z przeznaczeniem na dofinansowanie rozbudowy stacji uzdatniania wody, rozdz. 75411 na kwotę 1 500,0 tys. zł z przeznaczeniem na realizację budowy strażnicy, rozdz. 80104 na kwotę 1 000,0 tys. zł z przeznaczeniem na dofinansowanie przebudowy przedszkola, rozdz. 85111 na łączną kwotę 2 008,0 tys. zł z przeznaczeniem na dofinansowanie zakupu aparatu echokardiograficznego, laparoskopu oraz podniesienie jakości usług zdrowotnych, rozdz. 85195 na kwotę 300,0 tys. zł na zakup aparatu USG.

⁴⁴ Z dnia 26 listopada 2020 r., wydaną na podstawie art. 31 ust. 2 ustawy o COVID-19.

⁴⁵ Blokada miała dotyczyć w szczególności planowanych wydatków wraz z pochodnymi na: wynagrodzenia osobowe, uposażenia, dodatkowe wynagrodzenia roczne, dodatkowe uposażenia roczne, nagrody roczne.

⁴⁶ WFB.I.3120.3.118.2020 i WFB.I.3120.3.121.2020.

⁴⁷ W rozdz. 80136 kwota 200,35 tys. zł, rozdz. 01032 kwota 23,5 tys. zł, rozdz. 60031 kwota 214,8 tys. zł, rozdz. 75046 kwota 17,6 tys. zł, rozdz. 851 kwota 2 448,1 tys. zł.

⁴⁸ Rozdz. 75410 w kwocie 2 853,0 tys. zł, rozdz. 75411 w kwocie 5 877,3 tys. zł, rozdz. 02078 w kwocie 3 300,0 tys. zł, rozdz. 85111 w kwocie 2 262,4 tys. zł, rozdz. 85295 w kwocie 1 004,3 tys. zł, rozdz. 01033 w kwocie 166,0 tys. zł, rozdz. 85506 w kwocie 7,0 tys. zł. Wydatki wskazane w Rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 28 grudnia 2020 r. w sprawie wydatków budżetu państwa, które w roku 2020 nie wygasają z upływem roku budżetowego (Dz. U. poz. 2422).

⁴⁹ Dz. U. poz. 1919, dalej: „nowelizacja ustawy budżetowej”.

wojewódzkich i powiatowych Państwowej Straży Pożarnej (8 730,4 tys. zł) i odnowienia powierzchni leśnych zniszczonych w wyniku nawałnicy w 2017 r. (3 300,0 tys. zł). Do końca 2020 r. na realizację zadań remontowych w PSP wydatkowano 55,4% środków przyznanych w nowelizacji ustawy budżetowej. Zgłoszenie pozostałej kwoty do wydatków niewygasających nastąpiło w związku z trwającymi postępowaniami o udzielenie zamówień publicznych oraz zagrożeniem terminów wykonania zadań w 2020 r. ze względu na sytuację epidemiczną.

Realizacja zadania polegającego na odnowieniu powierzchni leśnych zniszczonych w wyniku nawałnicy w 2017 r. nie została rozpoczęta w 2020 r., z uwagi m.in. na krótki czas na wydatkowanie i rozliczenie przyznanych środków, brak możliwości zakupu sadzonek do wykonania odnowienia (ze względu na porę roku) oraz na to, że termin wykonania odnowień (listopad – grudzień) byłby niezgodny z przyjętymi w Polsce zasadami hodowli lasu.

(akta kontroli str. 1456-1503)

Dyrektor Wydziału Finansów i Budżetu⁵⁰ wyjaśniła m.in., że Wojewoda nie wnioskował o nowelizację ustawy budżetowej na 2020 r. i nie brał udziału w pracach nad tą nowelizacją w zakresie ustalania wydatków włączonych do realizacji w części 85/04.

(akta kontroli str. 1504-1515)

Najistotniejszą grupę wydatków (92,9%) w części 85/04 stanowiły dotacje – 4 122 292,9 tys. zł⁵¹. Zrealizowana kwota stanowiła 99% planu po zmianach i była wyższa od wydatków poniesionych na dotacje w 2019 r. o 520 135,5 tys. zł (14,8%).

Dotacje zostały przeznaczone na:

- a) dotacje bieżące w wysokości 4 079 401,6 tys. zł (99,0% dotacji i 91,9% ogółu wydatków), w tym m.in.:
 - w kwocie 2 118 348,0 tys. zł na realizację świadczeń wychowawczych (rozdz. 85501);
 - w kwocie 831 141,0 tys. zł na finansowanie świadczeń rodzinnych, świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego (rozdz. 85502);
 - w kwocie 159 891,6 tys. zł na działalność PSP (rozdz. 75411);
 - w kwocie 140 852,1 tys. zł na finansowanie ratownictwa medycznego (rozdz. 85141);
 - w kwocie 64 317,4 tys. zł na wypłatę zasiłków okresowych, celowych i pomoc w naturze oraz składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe (rozdz. 85214);
 - w kwocie 150 045,7 tys. zł dla stowarzyszeń i fundacji, pozostałych jednostek sektora finansów publicznych oraz jednostek niezaliczanych do sektora finansów publicznych.
- b) dotacje majątkowe 42 891,3 tys. zł (1% dotacji i 1% ogółu wydatków), w tym m.in.:
 - w kwocie 25 589,3 tys. zł na dofinansowanie zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych jst, z tego 12 806,9 tys. zł na funkcjonowanie komend powiatowych Państwowej Straży Pożarnej oraz 12 009,5 tys. zł na finansowanie zadań związanych ze zwalczaniem

⁵⁰ Dalej: „WFB”.

⁵¹ W tym 12 451,1 tys. zł wydatków, które nie wygasły z upływem roku budżetowego.

- zakażenia, zapobieganiem rozpowszechnianiu się, profilaktyką oraz zwalczaniem skutków choroby zakaźnej wywołanej wirusem SARS-CoV-2;
- w kwocie 12 259,7 tys. zł na dofinansowanie zadań własnych jst, z tego 2 915,0 tys. zł na zabezpieczenie osuwiska w gminie Koronowo, 1 480,8 tys. zł na podniesienie jakości usług zdrowotnych oraz zwiększenie dostępu do usług medycznych w Wojewódzkim Szpitalu Specjalistycznym im. Błogosławionego Księdza Jerzego Popiełuszki we Włocławku oraz 1 000,0 tys. zł na przebudowę, nadbudowę i rozbudowę przedszkola w Lnianie;
 - w kwocie 4 626,7 tys. zł na dofinansowanie zadań innych jednostek sektora finansów publicznych, z tego 2 464,6 tys. zł na zakup sprzętu dla szpitala klinicznego w związku z przeciwdziałaniem pandemii COVID-19.

(akta kontroli str. 953-960, 1861-1968)

Badanie próby wydatków na dotacje⁵² nie wykazało nieprawidłowości. Przekazywanie i rozliczanie dotacji następowało zgodnie z zasadami określonymi w ufp i obowiązującymi przepisami.

W wyniku przekazania środków na realizację badanych zadań m.in.:

- na koniec grudnia 2020 r. w województwie kujawsko-pomorskim liczba dzieci na które przysługiwało świadczenie wychowawcze w ramach programu 500+ wyniosła 344 097;
- utrzymywano 93 zespoły ratownictwa medycznego;
- na koniec grudnia 2020 r. dofinansowano pobyt w domach pomocy społecznej dla 1 028 osób przyjętych przed 1 stycznia 2004 r. oraz dla 124 osób ze skierowaniami wydanymi przed 1 stycznia 2004 r.

(akta kontroli str. 1516, 1518-1519, 1969-2115)

W 2020 r. przeciętne zatrudnienie w części 85/04 w przeliczeniu na pełnozatrudnionych wyniosło 2 396 i było wyższe w porównaniu do zatrudnienia w 2019 r. o 7 etatów. Wydatki na wynagrodzenia wzrosły w porównaniu do 2019 r. o 26 363 tys. zł (18,6%) i wyniosły 168 404 tys. zł, tj. 99,3% planu po zmianach (169 506,9 tys. zł). Przeciętne wynagrodzenie w 2020 r. wraz z dodatkowym wynagrodzeniem rocznym wyniosło 5 857 zł brutto i było wyższe o 902 zł do przeciętnego wynagrodzenia w 2019 r. (4 955 zł).

(akta kontroli str. 150-153, 170-173, 211-214, 439-443)

Zobowiązania w części 85/04 budżetu państwa na koniec 2020 r. wyniosły 15 350,7 tys. zł i były wyższe o 2 498,1 tys. zł, tj. o 19,4% od kwoty zobowiązań na koniec 2019 r. Dotyczyły one przede wszystkim zobowiązań z tytułu dodatkowego wynagrodzenia rocznego, wynagrodzeń bezosobowych i ich pochodnych w kwocie 14 142,1 tys. zł (92,1%) oraz faktur, których termin płatności przypadał na rok następny. Na koniec 2020 r. nie wystąpiły zobowiązania wymagalne.

(akta kontroli str. 717-749, 829-861)

Wojewoda, w ramach sprawowanego nadzoru, dokonywał bieżącej weryfikacji sprawozdań budżetowych, sporządzał okresowe analizy wykonania wydatków oraz monitorował działania jst. W 2020 r. KPUW przeprowadził łącznie 269 kontroli w 245 jednostkach, spośród których najwięcej w jst. (148). W wyniku przeprowadzonych kontroli stwierdzono m.in.: realizowanie zadań i wydatkowanie środków niezgodnie

⁵² Badaniem objęto wybrane celowo wydatki w kwocie 716 712,2 tys. zł (17,4% wydatków na dotacje) na realizację zadań zespołów ratownictwa medycznego (rozdz. 85141), na realizację rządowego Programu Rodzina 500+ (rozdz. 85501), na realizację gospodarki gruntami i nieruchomościami (rozdz. 70005) oraz na realizację opieki w domach pomocy społecznej (rozdz. 85202).

z umową i kosztorysem, nieprawidłowe opisywanie dokumentów księgowych potwierdzających wydatkowanie środków, uniemożliwiające dokonywanie rozliczeń, brak upoważnień dla osób realizujących zadania. Kontrole przyczyniły się do pozyskania dodatkowych dochodów budżetu państwa w łącznej wysokości 26,6 tys. zł, m.in. z powodu zwrotu pobranych w nadmiernej wysokości i wykorzystanych niezgodnie z przeznaczeniem środków z dotacji celowej oraz zwrotu nienależnie i niecelowo wydatkowanych środków publicznych.

(akta kontroli str. 542-560, 2215-2222)

2.1.2. Plan wydatków Urzędu (67 719,0 tys. zł) został w ciągu roku zwiększony do kwoty 85 042,7 tys. zł, tj. o 25,6%. Wydatki Urzędu wyniosły 82 615,4 tys. zł i stanowiły 97,1% planu po zmianach oraz 124,9% wydatków poniesionych w 2019 r. Wydatki KPUW stanowiły 1,9% wydatków części 85/04.

(akta kontroli str. 1646-1707, 1773-1782)

Urząd uzyskał środki z rezerw celowych na łączną kwotę 13 146,0 tys. zł⁵³, które wydatkowano w kwocie 13 122,7 tys. zł (tj. 99,8%), m.in. na sfinansowanie zadań związanych z przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, utrzymanie lotniczego przejścia granicznego w Bydgoszczy, uregulowanie zobowiązań wymagalnych Skarbu Państwa wynikających z wyroku sądowego.

W 2020 r. Urząd nie otrzymał środków z rezerwy ogólnej.

(akta kontroli str. 909-910, 962-967)

Główne tytuły wydatków zrealizowanych przez Urząd w 2020 r. (82 615,4 tys. zł) stanowiły wynagrodzenia i pochodne – 51 333,8 tys. zł (62,1% ogółu wydatków) oraz wydatki majątkowe – 3 626,5 tys. zł (4,4% ogółu wydatków).

(akta kontroli str. 1783-1795)

Przeciętne zatrudnienie w Urzędzie w 2020 r. w przeliczeniu na pełnozatrudnionych wyniosło 654 i było wyższe od zatrudnienia w 2019 r. o 5 etatów. Wydatki na wynagrodzenia wzrosły w porównaniu do 2019 r. o 4 837 tys. zł (12,5%)⁵⁴ i wyniosły 43 435,8 tys. zł, tj. 99,3% planu po zmianach (43 729,7 tys. zł). Przeciętne wynagrodzenie w 2020 r. wraz z dodatkowym wynagrodzeniem rocznym wyniosło 5 535 zł brutto i było wyższe o 579 zł (11,7%) od przeciętnego wynagrodzenia w 2019 roku. W 2020 r. pracownikom Urzędu wypłacono nagrody w łącznej wysokości 1 315,3 tys. zł, średnia kwota nagrody wyniosła 2 tys. zł.

(akta kontroli str. 154-155, 227, 250, 379)

W 2020 r. zadania na rzecz Urzędu na podstawie innych umów niż umowa o pracę wykonywało 105 osób (z tego 104 wykonywały zadania podstawowe, a jedna – zadania pomocnicze), tj. o 4,5% mniej niż w 2019 r. (110 osób). Wydatki poniesione z tego tytułu wyniosły 532 tys. zł, tj. były wyższe o 44,6% w porównaniu do roku poprzedniego (368 tys. zł). Dyrektor BFI wyjaśniła, że powodem wzrostu wydatków w 2020 r. było m.in. podpisanie umów na podstawie art. 7g ust. 2 i 3 ustawy o COVID-19.

(akta kontroli str. 254-255, 358)

⁵³ W tym 11 667,3 tys. zł stanowiły środki na przeciwdziałanie i zwalczanie COVID-19.

⁵⁴ Wzrost wynagrodzeń spowodowany był w szczególności przyznaniem przez Ministra Finansów na podstawie decyzji z 25 września 2019 r., nr MF/FS3.4143.3.190.2019.MF.4302, dodatkowych środków na wynagrodzenia dla pracowników Urzędu (dla sześciu miesięcy roku 2019 i na cały rok 2020), co skutkowało także podwyższeniem kwoty dodatkowego wynagrodzenia rocznego za 2019 r., wypłaconego w 2020 r.; zwiększeniem środków na wynagrodzenia dla państwowej sfery budżetowej w ustawie budżetowej na 2020 r.; podwyższeniem w 2020 r. w porównaniu do 2019 r. kwoty minimalnego wynagrodzenia; wypłatami nagród jubileuszowych, odpraw emerytalnych, dodatków specjalnych.

Wydatki majątkowe KPUW wyniosły 3 626,5 tys. zł, tj. 87,2% planu (4 161,1 tys. zł). W Urzędzie zaplanowano do realizacji 12 zadań na kwotę 3 390,0 tys. zł, w trakcie roku zrezygnowano z pięciu zadań na kwotę 1 180,0 tys. zł, a wprowadzono 27 nowych zadań o wartości 3 139,9 tys. zł. Powodem rezygnacji z planowanych zadań, w tym m.in. przebudowy klatek schodowych w siedzibie Urzędu, była konieczność dokonania nieprzewidzianych wydatków związanych z pandemią COVID-19. Plan wydatków wzrósł w trakcie 2020 r. o 22,7% (4 161,1 tys. zł) i obejmował realizację 34 zadań.

(akta kontroli str. 1815-1827, 1856-1860)

Szczegółowym badaniem objęto realizację wydatków w kwocie 6 646,3 tys. zł, tj. 8% poniesionych wydatków⁵⁵. Kwota 2 466,4 tys. zł dotyczyła 47 wydatków wylosowanych metodą monetarną MUS⁵⁶, a kwota 4 179,9 tys. zł dotyczyła 50 wydatków dobranych celowo. W próbie uwzględniono wydatki związane z przeciwdziałaniem pandemii COVID-19.

(akta kontroli str. 1796-1803)

W wyniku przeprowadzonych badań stwierdzono, że wydatków dokonywano zgodnie z planem finansowym jednostki, na zakupy i usługi służące do realizacji jej celów oraz zgodnie z zasadami gospodarowania środkami publicznymi.

(akta kontroli str. 1804-1814, 1828-1855)

Wytypowaną do badania próbę wydatków sprawdzono również pod kątem prawidłowości wyboru trybów udzielania zamówień publicznych określonych w ustawie z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych⁵⁷. Nie stwierdzono nieprawidłowych działań w powyższym zakresie.

(akta kontroli str. 1804-1814)

W 2020 r. KPUW przeprowadził 17 postępowań w trybie przetargu nieograniczonego, w wyniku których udzielono zamówień na kwotę 1 742,7 tys. zł netto (2 136,0 tys. zł brutto)⁵⁸ oraz dwa postępowania w trybie zamówienia z wolnej ręki, w wyniku których udzielono zamówień na kwotę 126,3 tys. zł netto (155,3 tys. zł brutto). Unieważniono pięć postępowań⁵⁹.

(akta kontroli str. 1525-1576)

Szczegółowym badaniem objęto cztery zamówienia publiczne o łącznej wartości 986,4 tys. zł:

- udzielone z wyłączeniem przepisów upzp w związku z art. 6 ust. 1 ustawy o COVID-19 – dostawa i wdrożenie systemu DLP wraz z szyfrowaniem danych na potrzeby Kujawsko-Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Bydgoszczy (wartość udzielonego zamówienia 645,9 tys. zł);
- udzielone w trybie przetargu nieograniczonego – dostawa i wdrożenie systemu do filtrowania poczty elektronicznej na potrzeby Kujawsko-Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Bydgoszczy (wartość udzielonego zamówienia 158,5 tys. zł);
- udzielone w trybie zamówienia z wolnej ręki (art. 67 ust. 1 pkt 3 upzp) – usunięcie skutków zapadliska (awarii) przed budynkiem Kujawsko-Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego przy ul. Konarskiego 1 w Bydgoszczy, polegających na

⁵⁵ Doboru wydatków dokonano na podstawie zapisów konta 130 – „Rachunek bieżący jednostki”.

⁵⁶ Metoda statystyczna uwzględniająca prawdopodobieństwo wyboru proporcjonalnie do wartości transakcji.

⁵⁷ Dz. U. z 2019 r. poz. 1843, ze zm., dalej: „upzp”.

⁵⁸ W przypadku jednego postępowania wykonawca odmówił podpisania umowy.

⁵⁹ Wszystkie w trybie przetargu nieograniczonego.

naprawie kanalizacji deszczowej i sanitarnej (wartość udzielonego zamówienia 84,0 tys. zł);

- postępowanie bez zastosowania upzp (na podstawie art. 4 pkt 8 upzp) – usługa konserwacji dachów na budynkach po byłym przedsiębiorstwie Metron (wartość udzielonego zamówienia 98,0 tys. zł).

Usługi, dostawy oraz roboty budowlane zostały zrealizowane terminowo oraz służyły realizacji zadań Urzędu. Przeprowadzone badanie nie wykazało naruszeń uregulowań wewnętrznych Urzędu. Procedura przygotowania, przeprowadzenia i udzielenia przedmiotowych zamówień była zgodna z upzp.

(akta kontroli str. 1577-1635, 2116-2119)

Zobowiązania Urzędu na koniec 2020 r. wyniosły 4 048,5 tys. zł i były wyższe o 372,2 tys. zł, tj. o 10,1% od kwoty zobowiązań na koniec 2019 r. Dotyczyły one przede wszystkim zobowiązań z tytułu dodatkowego wynagrodzenia rocznego i pochodnych (3 630,9 tys. zł) oraz faktur, których termin płatności przypadał na rok następny. W KPUW nie wystąpiły przypadki naliczenia i wypłacania odsetek od nieterminowych płatności zobowiązań. Na koniec 2020 r. w Urzędzie nie wystąpiły zobowiązania wymagalne.

(akta kontroli str. 1636-1707)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Ministrowi Finansów nie przekazano skutecznie informacji o podjęciu przez dysponenta części budżetowej decyzji o blokadach planowanych wydatków na łączną kwotę 2 904,3 tys. zł, w sytuacji kłopotów technicznych związanych z Informatycznym Systemem Obsługi Budżetu Państwa (system Trezor). Decyzje dotyczące ww. środków utworzono w systemie Trezor 31 grudnia 2020 r., uzyskały one status „Sprawdzona”, natomiast nie uzyskano statusu „Zatwierdzona”. Pomimo tego Ministrowi Finansów nie przekazano ww. decyzji w innej formie dopuszczalnej na wypadek awarii bądź niedostosowania konfiguracji systemu Trezor, co stanowiło naruszenie § 24 ust. 6 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 15 stycznia 2014 r. w sprawie szczegółowego sposobu wykonywania budżetu państwa⁶⁰. Skutkiem tego nie wypełniono obowiązku, o którym mowa w art. 177 ust. 4 upf w zw. z § 23 ust. 3 ww. rozporządzenia.

(akta kontroli str. 1256-1261, 1275-1302, 1346-1349, 1353-1357)

Dyrektor WFB podała, że o decyzjach blokujących środki dysponenci części informują Ministra Finansów za pośrednictwem systemu Trezor. W dniu 31 grudnia 2020 r. podejmowano kolejne próby zmiany statusu decyzji, ale z uwagi na brak odpowiedzi systemu Trezor, pozostawiono je w statusie „Sprawdzona”.

Nie przekazano ww. decyzji do Ministra Finansów w innej formie (elektronicznie bądź papierowo).

(akta kontroli str. 1325-1328)

2. Nierzetelnie realizowano działania zmierzające do zablokowania niewykorzystanych środków w kwocie 200,0 tys. zł, przeznaczonych na zakup kombinezonu pirotechnicznego dla Straży Granicznej wykonującej zadania na przejściu granicznym w Porcie Lotniczym w Bydgoszczy⁶¹.

⁶⁰ Dz. U. z 2021 r. poz. 259, dalej: „rozporządzenie w sprawie wykonania budżetu państwa”.

⁶¹ Rozdz. 60031.

Wydział Infrastruktury i Rolnictwa KPUW⁶² - jako zgłaszający zapotrzebowanie na dostawę kombinezonu, poinformowany został 8 grudnia 2020 r. przez BFI - prowadzące postępowanie o udzielenie zamówienia o tym, że wykonawca przedmiotu zamówienia (i jednocześnie jedyny oferent) pismem z 2 grudnia 2020 r., odstąpił od podpisania umowy.

WIR zgłosił niewykorzystane środki do blokady dopiero pismem z 30 grudnia 2020 r. Decyzja o blokowaniu planowanych wydatków podjęta została przez Wojewodę 31 grudnia 2020 r.⁶³

(akta kontroli str. 1281-1296, 1301)

Dyrektor WIR podał w wyjaśnieniu m.in., że 30 grudnia 2020 r. uzgodnił konieczność zgłoszenia środków do blokady z Dyrektorem BFI, natomiast do 30 grudnia 2020 r. nie informowano go o takiej potrzebie. Wskazał także na fakultatywność podjęcia decyzji w sprawie blokowania planowanych wydatków budżetowych oraz brak terminów w ufp podejmowania decyzji o blokowaniu środków. Wyjaśnił, że uzyskał z Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji wskazanie jedynie do ujęcia informacji o niezrealizowanym wydatku w sprawozdaniu rocznym.

(akta kontroli str. 1303-1312)

Dyrektor BFI podała m.in., że Dyrektor WIR po uzyskaniu informacji o braku możliwości zrealizowania zamówienia publicznego w wysokości 200,0 tys. zł, winien niezwłocznie wystosować do WFB wnioski o dokonanie blokady tych środków, tym bardziej, że pochodziły one z rezerwy celowej Ministerstwa Finansów. Dodała, że zgodnie z § 15 ust. 2 pkt 21 Regulaminu Urzędu to dyrektorzy wydziałów odpowiadają za racjonalne, celowe i oszczędne gospodarowanie środkami finansowymi.

(akta kontroli str. 1313-1315)

NIK nie kwestionuje, że decyzje o blokowaniu planowanych wydatków budżetu państwa mają charakter fakultatywny. Niemniej jednak wskazuje na konieczność rzetelnego prowadzenia postępowań tak, aby uniknąć bezczynności w ww. sprawach. Podjęcie decyzji w sprawie blokowania planowanych wydatków w ostatnim dniu roku, po czterech tygodniach od powzięcia w Urzędzie wiedzy o braku możliwości zrealizowania zadania w 2020 r., stanowi nieuzasadnione opóźnienie uniemożliwiające wykorzystanie zablokowanych środków na inny cel.

3. W ewidencji pozabilansowej Urzędu nie ujęto przejętych na podstawie wyroku sądowego⁶⁴ środków trwałych użytkowanych przez Metron – Investment Sp. z o.o. w Toruniu o wartości 18 435,3 tys. zł.⁶⁵, na których utrzymanie wydatkowano w 2020 r. łącznie 1 019,1 tys. zł.

Zgodnie z art. 35 ust. 1 pkt 1 lit. b ustawy z dnia 16 grudnia 2016 r. o zasadach zarządzania mieniem państwowym⁶⁶ do czasu rozstrzygnięcia o sposobie zagospodarowania mienia państwowego, właściwy wojewoda wykonuje uprawnienia przysługujące Skarbowi Państwa wobec innego niż środki finansowe mienia pozostałego po rozwiązanych bądź wygasłych umowach o oddanie przedsiębiorstwa do odpłatnego korzystania. Według art. 13 ust. 1 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej

⁶² Dalej: „WIR”.

⁶³ Nr WFB.I.3120.3.121.2020.

⁶⁴ Wyrok Sądu Okręgowego w Toruniu z dnia 20 marca 2017 r., sygn. akt I C 1249/07, wyrok Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z dnia 12 lipca 2018 r., sygn. akt V ACa 548/17.

⁶⁵ Składniki majątku zostały przejęte przez Wojewodę po rozwiązaniu umowy leasingowej zawartej pomiędzy Skarbem Państwa a pracowniczą spółką Metron-Investment Sp. z o.o.

⁶⁶ Dz. U. z 2020 r. poz. 735 ze zm., dalej: „ustawa z dnia 16 grudnia 2016 r.”.

w województwie⁶⁷ Wojewoda wykonuje zadania przy pomocy urzędu wojewódzkiego oraz organów rządowej administracji zespolonej w województwie. Ponadto zgodnie z przyjętą w KPUW polityką rachunkowości⁶⁸ konto pozabilansowe 093 – Środki trwałe obce służy do ewidencji obcego majątku przyjętego do użytkowania przez Urząd. Na stronie Wn ujmuje się otrzymane składniki majątkowe w użytkowanie na podstawie umów użyczenia, decyzji lub porozumień zawartych przez jednostkę. Ewidencja analityczna obcych środków trwałych jest prowadzona w podziale na poszczególnych właścicieli składników majątku oraz w podziale na komórki organizacyjne, w których znajdują się użyczone składniki.

(akta kontroli str. 12-62, 2120-2214)

Dyrektor BFI wyjaśniła, że w ewidencji ujmowane są tylko składniki majątku (nieruchomości, ruchomości), które w drodze decyzji właściwego Ministra przekazywane są w trwały zarząd państwowej jednostce budżetowej, w tym przypadku KPUW. Urząd jako jednostka budżetowa dysponenta III stopnia nie ma podstawy prawnej do prowadzenia ewidencji mienia Skarbu Państwa, którym zarządza Wojewoda. Z mocy ustawy z dnia 28 listopada 2008 r. o służbie cywilnej Kierownikiem Urzędu jest Dyrektor Generalny, który zarządza mieniem Urzędu. Natomiast zgodnie z art. 35 ust. 1 ustawy z dnia 16 grudnia 2016 r. Wojewoda do czasu rozstrzygnięcia o sposobie zagospodarowania mienia wykonuje uprawnienia przysługujące Skarbowi Państwa. Zadaniami wynikającymi z przytoczonej ustawy zajmuje się Wydział Skarbu Państwa i Nieruchomości, który obecnie ma nadzór nad nieruchomościami i ruchomościami znajdującymi się przy ul. Targowej 12/22 w Toruniu, a także zarządza nimi do czasu ich zbycia. Od momentu przejścia na rzecz Skarbu Państwa składników mienia od spółki pracowniczej Metron – Investment Sp. z o.o. cały czas podejmowane są działania w celu sprzedaży przedmiotowego majątku.

(akta kontroli str. 2116-2118)

NIK wskazuje, że przejęte środki trwałe powinny zostać ujęte w ewidencji pozabilansowej Urzędu po ich inwentaryzacji. Jeśli na koncie pozabilansowym 093 – Środki trwałe obce służącym do ewidencji obcego majątku przyjętego do użytkowania przez Urząd ujmowane są tylko składniki majątku (nieruchomości, ruchomości), które w drodze decyzji właściwego Ministra przekazywane są w trwały zarząd państwowej jednostce budżetowej, to dla zachowania przejrzystości jednostka może utworzyć inne konto pozabilansowe lub odpowiednie subkonto na koncie 093 w celu ewidencji mienia Skarbu Państwa, którym zarządza Wojewoda, do czasu sprzedaży przedmiotowego majątku.

2.2 Wydatki budżetu środków europejskich

Opis stanu faktycznego

Wydatki budżetu środków europejskich w części 85/04 zrealizowano w kwiecień 7 035,8 tys. zł (tj. 87,2% planu po zmianach) i były o 10,2% niższe od ich wykonania w 2019 r. Wydatki zostały przeznaczone na realizację:

⁶⁷ Dz. U. z 2019 r. poz. 1464.

⁶⁸ Zarządzenie nr 3/2017 Dyrektora Generalnego Kujawsko-Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego z dnia 27 kwietnia 2017 r. w sprawie ustalenia Zasad (polityki) rachunkowości dla Kujawsko-Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Bydgoszczy - dysponenta III stopnia części budżetowej 85/04 – województwo kujawsko-pomorskie.

- projektu pn. "Wsparcie dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej w okresie COVID-19" w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój na lata 2014-2020⁶⁹,
- projektów pn. „Zwiększenie skuteczności prowadzenia długotrwałych akcji ratowniczych”⁷⁰ i „Usprawnienie systemu ratownictwa na drogach - etap IV”⁷¹ prowadzonych ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko na lata 2014-2020.

(dowód: akta kontroli str. 752-753, 895, 1369-1370)

Badaniem w zakresie prawidłowości przeniesień środków z rezerwy celowej budżetu środków europejskich objęto trzy decyzje zwiększające plan wydatków na łączną kwotę 8 071,9 tys. zł, tj. 100% środków, które zwiększyły wydatki budżetu środków europejskich części. Zapotrzebowanie na środki było celowe, a kwoty wykorzystane zgodnie z przeznaczeniem na dofinansowanie zadań wskazanych w decyzjach.

(akta kontroli str. 1371-1455)

W Urzędzie (u dysponenta trzeciego stopnia) w 2020 r. nie planowano i nie dokonano wydatków z budżetu środków europejskich.

(akta kontroli str. 962)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

**OCENA
CZĄSTKOWA**

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie wykonanie budżetu państwa i budżetu środków europejskich w 2020 r. przez kontrolowaną jednostkę w zakresie ponoszonych wydatków. W wyniku kontroli 18,5% wydatków budżetu państwa zrealizowanych w części 85/04 i 8% wydatków Urzędu stwierdzono, że zostały one poniesione z zachowaniem zasad gospodarowania środkami publicznymi określonych w ufp i aktach wykonawczych. Wydatki w zakresie badanej próby dotacji (17,4%) rozliczono w sposób prawidłowy i terminowy. Wojewoda przekazywał jednostkom dotacje w terminach umożliwiających prawidłową realizację zadań oraz rzetelnie, zgodnie z art. 175 ust. 1 i 2 ufp, sprawował nadzór i kontrolę nad wykonywaniem budżetu w części 85/04. Stwierdzone w ww. obszarze nieprawidłowości nie miały zasadniczego wpływu na kontrolowaną działalność.

OBSZAR

3. Sprawozdawczość

Opis stanu
faktycznego

Kontrolą objęto prawidłowość sporządzania rocznych sprawozdań za 2020 r. przez dysponenta części 85/04 województwo kujawsko-pomorskie i sprawozdań jednostkowych KPUW (urzędu obsługującego Wojewodę):

- o stanie środków na rachunkach bankowych państwowych jednostek budżetowych (Rb-23),
- z wykonania planu dochodów budżetowych (Rb-27),
- z wykonania planu wydatków budżetu państwa (Rb-28),
- z wykonania planu wydatków budżetu państwa w zakresie programów realizowanych ze środków pochodzących z budżetu UE oraz niepodlegających zwrotowi środków z pomocy udzielanej przez państwa członkowskie EFTA, z wyłączeniem wydatków na realizację Wspólnej Polityki Rolnej (Rb-28 Programy),

⁶⁹ Dofinansowano 1918 podmiotów (rodzin zastępczych, rodzinnych domów dziecka, placówek opiekuńczo-wychowawczych) w zakresie zakupu: sprzętu komputerowego, środków ochrony osobistej, środków dezynfekujących, wyposażenia miejsc kwarantanny.

⁷⁰ Zakupiono samochód z podnośnikiem hydraulicznym (SHD 23).

⁷¹ Zakupiono atestowany / certyfikowany pojemnik do transportu materiałów CBRNE, w tym stwarzających zagrożenie biologiczne oraz zestaw do dezynfekcji pomieszczeń w przypadku likwidacji zagrożenia biologicznego.

- z wykonania planu wydatków budżetu państwa w zakresie programów realizowanych ze środków pochodzących z budżetu UE na realizację Wspólnej Polityki Rolnej (Rb-28 Programy WPR),
- z wykonania planu wydatków budżetu środków europejskich, z wyłączeniem wydatków na realizację Wspólnej Polityki Rolnej (Rb-28 UE),
- z wykonania wydatków budżetu państwa oraz budżetu środków europejskich w układzie zadaniowym (Rb-BZ1).

Kontrolą poprawności sporządzenia objęto również sprawozdania w zakresie operacji finansowych za IV kwartał 2020 r. o stanie należności oraz wybranych aktywów finansowych (Rb-N) i o stanie zobowiązań według tytułów dłużnych oraz poręczeń i gwarancji (Rb-Z).

Sprawozdania łączne zostały sporządzone przez dysponenta części 85/04 na podstawie sprawozdań jednostkowych (własnych i podległych jednostek). Kwoty wykazane w sprawozdaniach jednostkowych kontrolowanej jednostki (dysponent trzeciego stopnia) były zgodne z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej. Sprawozdania zostały sporządzone terminowo i prawidłowo pod względem formalno-rachunkowym. Prawidłowo pod względem merytorycznym sporządzono także sprawozdania dysponenta części oraz sprawozdania Rb-23, Rb-28, Rb-28 Programy, Rb-BZ1 oraz Rb-N i Rb-Z dysponenta trzeciego stopnia.

(akta kontroli str. 179-210, 228-248, 459-460, 464-467, 717-828, 1636-1772)

Stosowany system kontroli zarządczej zapewniał w sposób racjonalny prawidłowość i rzetelność sporządzania sprawozdań. Sprawozdania były sprawdzane kolejno przez Kierownika Oddziału oraz Głównego Księgowego pod względem prawidłowości, rzetelności i wiarygodności danych. Po zatwierdzeniu przez Głównego Księgowego sprawozdanie przekazywano do kierownika jednostki w celu ostatecznego zatwierdzenia.

(akta kontroli str. 456-458, 461-463, 2215-2222)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następującą nieprawidłowość:

W rocznym jednostkowym sprawozdaniu Rb-27 za 2020 r. sporządzonym przez KPUW nie wykazano należności pozostających do zapłaty w wysokości 2,8 tys. zł. Szczegółowego opisu w tym zakresie dokonano w pkt 1 Dochody budżetowe – windykacja należności w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli str. 426-428)

OCENA
CZĄSTKOWA

Najwyższa Izba Kontroli opiniuje pozytywnie sporządzone przez kontrolowaną jednostkę sprawozdania budżetowe i w zakresie operacji finansowych. Sprawozdania te opracowywano terminowo i prawidłowo pod względem formalno-rachunkowym. Stwierdzona nieprawidłowość nie miała zasadniczego wpływu na badany obszar.

V. Uwagi i wnioski

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK, przedstawia następujące wnioski:

Wnioski

1. Ujmowanie w księgach rachunkowych Urzędu należności z tytułu kosztów postępowania w sprawach o zdarzenia medyczne, po uprzednim pozyskaniu od Wojewódzkiej Komisji stosownej dokumentacji.
2. Rzetelne prowadzenie postępowań w przedmiocie blokowania planowanych wydatków budżetowych.

3. Ujęcie w ewidencji pozabilansowej środków trwałych przejętych przez Wojewodę.

Uwagi Najwyższa Izba Kontroli nie formułuje uwag.

VI. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo
zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie⁷² umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do Dyrektora Delegatury NIK w Bydgoszczy. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykonania
wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK należy poinformować Najwyższą Izbę Kontroli, w terminie 21 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Bydgoszcz, kwietnia 2021 r.

Kontrolerzy

Monika Kazmierczak
specjalista kontroli państwowej

.....
Podpis

Jolanta Szydłowska-Hęsiak
specjalista kontroli państwowej

.....
Podpis

Marcin Bigos
starszy inspektor kontroli
państwowej

.....
Podpis

Delegatura w Bydgoszczy
p.o. Dyrektor
Tomasz Sobecki

.....
podpis

⁷² Najwyższa Izba Kontroli zwraca się z prośbą o zgłaszanie, w miarę możliwości, zastrzeżeń opatrzonego kwalifikowanym podpisem elektronicznym, na adres elektronicznej skrzynki podawczej (ePUAP) NIK lub na adres mailowy NIK wskazany w stopce na pierwszej stronie niniejszego wystąpienia. W przypadku zaś nadania pisma z zastrzeżeniami (pisma opatrzonego własnoręcznym podpisem) w placówce pocztowej operatora wyznaczonego, NIK zwraca się z prośbą o dodatkowe przekazanie skanu tych zastrzeżeń na ww. adres mailowy.

